

Osavuositarkastus 1/2025

VD/VD/4208/02.01.00.00/2025

PT/MR/PK/MT

Vuoden 2025 ensimmäinen osavuositarkastus 1.1.-30.4.2025

Talousarvion täytäntöönpanoa koskevien ohjeiden mukaisesti talousarvion määrärahojen ja sitovien tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle vuosikolmanneksittain tammi-huhtikuun, tammi-elokuun sekä koko vuoden osalta tilinpäätöksen yhteydessä. Vuoden 2025 ensimmäinen osavuositarkastus on laadittu tilanteen 30.4.2025 mukaisesti.

Toimintaympäristön kehitys

Vuosi 2025 on talousennusteissa hitaan elpymisen vuosi. Ennustettuun kasvuun kohdistuu kuitenkin suurta epävarmuutta. Noustuaan Yhdysvaltojen presidentiksi Donald Trump on ilmoittanut huomattavista tulleista kauppakumppaneilleen, EU mukaan lukien. USA on Suomen tärkein kauppakumppani ja näin ollen epävarmuudet USA:n kaupassa heijastuvat Suomen talouteen. Lievimmilläänkin investointeja saattaa lykkääntyä, vaikka korkeimmat tullit eivät koskaan toteutuisi. Tämä leikkaa osaltaan muutenkin heikkona orastavaa kasvua.

Geopoliittinen jännitteisyys ei myöskään ole vähentymässä. Tulitaukotunnusteluista huolimatta Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa jatkuu, Lähi-idän levottomuudet eivät osoita lientymisen merkkejä ja jännitteet Pakistanin ja Intian välillä ovat kärjistyneet suoriin iskuihin maiden välillä. Nämä yhdessä eivät tue maailman talouden toipumista.

Suomen Pankki ennusti 3/2025 ennusteessa Suomessa kuluvalle vuodelle 0,8 prosentin kasvua. Kasvu on kuitenkin liian heikkoa siihen, että työllisyys alkaisi voimistua vielä vuonna 2025. Työttömyyden ennustetaan vuoden aikana kasvavan 8,9 prosenttiin. Vuonna 2026 kasvun ennustetaan kiihtyvän 1,8 prosenttiin ja työttömyyden alkavan laskea. Inflaation ennustetaan nousevan 1,9 prosenttiin vuonna 2025 ja lähtevän tämän jälkeen jälleen laskuun.

Vantaan kannalta taloussuhdanteen kääntyminen on hyvin tärkeää. Rakentamisen elpyminen piristäisi Vantaa taloutta ja parantaisi kaupungin työllisyystilannetta. Myös muiden investointien kasvu ja kasvava kulutuskysyntä tukevat Vantaan taloutta.

Vantaalla oli 251 269 asukasta vuoden 2024 lopussa. Väestö kasvoi 3 800 asukkaalla (1,5 %), joka oli 800 henkeä vähemmän kuin vuonna 2023. Vantaan väestö kasvoi jo viidettä vuotta peräkkäin ainoastaan vieraskielisten ansiosta. Vuonna 2024 vieraskielisten määrä lisääntyi 5 570 hengellä, kun kotimaankielisten määrä väheni 1 740 hengellä. Vantaalla asui 72 150 vieraskielistä, joka oli 28,7 prosenttia koko väestöstä. Kaikista Suomen kunnista väestönkasvu oli vuonna 2024 selvästi suurinta Helsingissä. Seuraavaksi eniten väestö kasvoi Espoossa, Tampereella, Turussa ja Vantaalla. Vantaa on edelleen Suomen neljänneksi suurin kaupunki ja ero kolmantena olevaan Tampereeseen on 8 900 asukasta.

Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan vuoden 2025 ensimmäisen neljänneksen aikana Vantaan väestö on kasvanut 670 asukkaalla, joka oli 550 henkilöä vähemmän kuin samaan aikaan viime vuonna. Ero johtuu suurelta osin pienentyneestä maahanmuutosta. Tammi-maaliskuussa Vantaa on saanut

ulkomailta muuttovoittoa 400 henkeä, kun vuonna 2024 muuttovoitto oli runsaat tuhat henkeä vastaavana ajankohtana. Kotimaan nettomuutto jäi tammi-maaliskuussa yhdeksän hengen verran positiiviseksi ja syntyneitäkin oli 110 enemmän kuin kuolleita. Kotimaan muuttoliike ja luonnollinen väestönkasvu olivat samalla tasolla kuin edellisvuonna. Viime vuosina Tampere on ollut kotimaisen muuttoliikkeen suurimpia voittajia, mutta alkuvuoden 2025 aikana Tampere on menettänyt asukkaita muualle Suomeen. Sama kehityskulku on koskenut useita muitakin suuria kaupunkeja, sillä ainoastaan pääkaupunkiseudun isot kaupungit ja Lahti jäivät alkuvuonna plussalle kotimaan muuttoliikkeessä.

Vantaan työttömyys on noussut selvästi korkeammalle tasolle kuin kolmena edellisenä vuotena. Työttömiä on ollut alkuvuoden aikana noin 18 500 ja tätä enemmän työttömiä oli viimeksi vuoden 2021 kesällä. Maaliskuussa työttömien määrä kääntyi kuitenkin loivaan laskuun ja työttömiä oli 250 vähemmän kuin helmikuussa.

Pitkäaikaistyöttömien määrä on Vantaalla kasvanut vuoden 2023 lokakuusta lähtien. Alkuvuoden 2025 aikana pitkäaikaistyöttömien määrä on ollut ennätyskorkealla tasolla, mutta kasvuvauhti on kuitenkin hidastunut. Maaliskuussa 2025 Vantaalla oli ensimmäistä kertaa yli 7 000 pitkäaikaistyötöntä. Heikko kehitys saattaa jatkua vielä pitkään, sillä TEM:in työmarkkinaennusteen mukaan pitkäaikaistyöttömyyden ennustetaan kasvavan vuoteen 2026 saakka.

Nuorisotyöttömyydelle on tyypillistä selkeä kausivaihtelu vuodenaikojen mukaan, mikä johtuu muun muassa koulujen alkamisesta ja loppumisesta. Kausivaihtelusta huolimatta alle 25-vuotiaiden työttömyys on ollut Vantaalla noususuunnassa vuoden 2023 keväästä lähtien. Tammi-maaliskuussa 2025 Vantaalla oli vajaa 2 000 nuorisotyötöntä, jota enemmän heitä oli viimeksi vuonna 2021.

Vantaan työttömyysaste, 13,8 prosenttia, oli suurten kaupunkien keskitasoa. Viimeisten kahdeksan kuukauden ajan työttömyysaste on ollut korkein Turussa, kun sitä ennen se oli Oulussa. Alhaisinta työttömyys on jo vuosien ajan ollut Espoossa. Kaikissa suurissa kaupungeissa sekä alle 25-vuotiaita työttömiä että pitkäaikaistyöttömiä oli maaliskuussa 2025 enemmän kuin samaan aikaan edellisvuonna. Vantaalla ja Oulussa pitkäaikaistyöttömien määrä on noussut ennätyskorkealle tasolle.

Rakentamisessa on ollut pitkä pohjakosketus Vantaalla. Taloudessa on kuitenkin positiivisia merkkejä, joiden oletetaan kääntävän rakentamisen vähitellen kasvuun. Korkojen laskun, inflaation hidastumisen ja palkkojen korotusten seurauksena kuluttajien reaaliensiot ovat kääntyneet kasvuun. Käytettyjen asuntojen markkinat ovat elpyneet hieman muualla kuin pääkaupunkiseudulla. Pääkaupunkiseudulla pitäisi myös olla kysyntää, sillä maan sisäinen muuttoliike ja vilkas maahanmuutto kasvattavat asuntojen tarvetta.

Asuntorakentamisen nopea toipuminen kuitenkin kestää, sillä valmiita asuntoja on edelleen myymättä. Asuntorakentamisen aloitukset olivat tämän vuoden ensimmäisen neljänneksen aikana alhaisella tasolla, mutta huhtikuu toi mukanaan reilun 170 asunnon rakentamisen aloitukset. Näin korkea kuukausittainen asuntojen rakentamisen aloitusten määrä oli viimeksi reilut kaksi vuotta sitten. Suurin osa aloitetuista rakentamisen aloituksista liittyy kuitenkin vain parin toimijan kerrostalokohteisiin eli suuria johtopäätöksi ei luvuista voida vielä tehdä. Rakentamisen taso on edelleen alhainen verrattaessa lukuja pitkän aikavälin keskiarvoon.

Verorahoituksen kehitys

Kaupunki on saanut tammi-huhtikuussa 2025 verotilityksiä yhteensä 185,4 milj. euroa (2024: 184,5 milj. euroa), josta kunnallisveroja 149,3 milj. euroa (2024: 143,2 milj. euroa), yhteisöveroja 29,2 milj. euroa

(2024: 36,0 milj. euroa) ja kiinteistöveroja 6,8 milj. euroa (2024: 5,2 milj. euroa). Koko maassa kunnallisveroja on tilitetty kunnille tammi-huhtikuussa 5,0 prosenttia edellisvuotta enemmän, Vantaalla 4,2 prosenttia enemmän. Kuluvana vuonna tilitettävät kunnallisverot nousevat koko maassa arviolta yhteensä noin 2,0 prosenttia.

Kuntaliitto on päivittänyt kuntakohtaisen verokehikkonsa toukokuussa vuoden 2023 valmistuneen verotuksen, vuoden 2024 ennakonpidätyksen alaisten tulojen tulokehitystilaston (ennakkotieto), valtiovarainministeriön uusimpien verotuloennusteiden sekä arvioidun kuntakohtaisen väestön kehityksen perusteella. Kunnallisveroja ennustetaan kertyvän Vantaalla vuonna 2025 noin 10,0 milj. euroa vähemmän kuin muutetussa talousarviossa on oletettu. Suurin syy löytyy edelleen heikentyneestä työllisyystilanteesta sekä vuoden 2024 verotilitysten negatiivisesta oikaisusta. Vuoden 2024 verotus valmistuu lokakuussa, mahdollinen jako-osuuden tarkistus sekä marraskuun tilityksen suuruus varmistuvat lopullisen verotuksen valmistuttua. Joulukuussa tarkastetaan myös vuoden 2025 ennakkoiden kuntaryhmän ja kunnittaiset osuudet. Kuntaliitto päivittää koko maan kunnallisveroennusteen ja kuntakohtaiset kehikot seuraavan kerran elokuussa sekä syys-lokakuussa, kun valtion budjetin linjaukset ovat tiedossa.

Kaupunki on saanut yhteisöverotilityksiä yhteensä 29,2 milj. euroa tammi-huhtikuussa, laskua 18,8 prosenttia edellisvuoteen nähden. Koko maassa kuntien vastaava yhteisöverojen lasku edellisvuoteen oli 12,4 prosenttia. Kuluvana vuonna tilitettävät yhteisöverot laskevat koko maassa arviolta yhteensä noin 8 prosenttia. Vantaan yhteisöverotulojen ennustetaan alittavan muutetun talousarvon (69 milj. euroa) noin 2,0 milj. eurolla yleisen taloussuhdannetilanteen heikkenemisen takia. Kuntaliiton yhteisöveroennuste on vielä hyvin epävarma ja tarkentuu, kun valmistuvan yhteisöverotuksen 2024 tiedot valmistuvat.

Tammi-huhtikuussa on kaupungille kertynyt kiinteistöverotilityksiä 6,8 milj. euroa. Ennusteen mukaan kiinteistöverotilityksiä kertyisi Vantaalle 116,0 milj. euroa vuonna 2025, joka ylittäisi muutetussa talousarviossa arvioidun 1,0 milj. eurolla.

Kokonaisuutena verotulojen arvioidaan alittavan muutetun talousarvion noin 11,0 milj. eurolla ja alkuperäisen talousarvion noin 34,0 milj. eurolla. Veroennusteet tarkentuvat vielä loppuvuoden aikana.

Kaupunki saa peruspalvelujen valtionosuutta Kuntaliiton valtionosuuslaskelman mukaan 182,6 milj. euroa, veroperustemuutoksista johtuvien veromenetysten korvausta 19,4 milj. euroa ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoitusta opetus- ja kulttuuriministeriön päätöksen mukaan 35,0 milj. euroa vuonna 2025. Opetus- ja kulttuuriministeriön lopullinen päätös tulee vuoden lopussa. Yhteensä valtionosuuksia arvioidaan kertyvän 237,1 milj. euroa, eli toteutuvan muutetun talousarvion mukaisena ja 17,1 milj. euroa alkuperäistä talousarviota suurempana.

Käyttötalous

Tammi-huhtikuussa kaupungin ja rahastojen toimintatuottoja on kertynyt 118,4 milj. euroa, toimintakuluja -356,8 milj. euroa ja toimintakatteeksi on muodostunut -238,4 milj. euroa. Tammi-huhtikuussa toimintatuotot ovat toteutuneet 32-prosenttisesti, toimintakulut 31-prosenttisesti ja toimintakate 31-prosenttisesti muutettuun talousarvioon nähden.

Ennusteen mukaan toimintatuotot kasvavat 376,3 milj. euroon ja toimintakulut -1 146,4 milj. euroon vuoden loppuun mennessä. Toimintatuotot tulevat ennusteen mukaan ylittämään muutetun talousarvion noin 3,0 milj. eurolla. Talousarvion tuloennustetta korotettiin 4,6 milj. eurolla (KV 28.4.2025

§ 6), koska Työ- ja elinkeinoministeriö korvaa kunnille työvoimapalveluiden järjestämisestä aiheutuneita valtiolle kuuluvia kustannuksia. Toimintatuottoihin ennustetaan ylitystä hanketoiminnan muutoksista sekä joukkoliikenteestä. Toisaalta maanmyyntivoittojen ennustetaan alittuvan rakentamisen matalasuhdanteen ja hiljaisen tonttikysynnän vuoksi.

Toimintakulut alittavat muutetun talousarvion ennusteen mukaan noin 2,6 milj. eurolla. Toimintakuluihin on tehty talousarviomuutos, jossa huomioitiin Kasvatuksen ja oppimisen toimialan opetuksen tuen lakimuutoksen vaikutuksia sekä työllisyyspalvelujen tukiin ja etuksiin kohdennettuja määrärahojen korotuksia. Kasvatuksen ja oppimisen toimialalla varhaiskasvatuksen sijais- ja avustuskustannukset tulevat ylittämään talousarvion, vaikka ne ovatkin alemmalla tasolla edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan nähden. Lisäksi varhaiskasvatuksen palvelusetelimennoissa ennustetaan ylitystä oletettua suuremman indeksikertymän ja tuen kustannusten vuoksi. Työmarkkinatuen kuntaosuuden arvioidaan ylittävän talousarvion yleisen talouden suhdannetilanteen ja sen johdosta yhä heikentyneen työllisyystilanteen vuoksi. Kaupunkiympäristön toimialalla menoylitystä aiheuttaa lämmityskustannusten ylitysenne, mutta toisaalta joukkoliikenteen toimintakulujen ennustetaan alittuvan. Toimintakatteen ennustetaan toteutuvan noin 5,6 milj. euroa positiivisempänä muutettuun talousarvioon nähden.

Verotuloihin tehtiin myös määrärahamuutos, jossa verotuloja laskettiin yhteensä 23,0 milj. euroa alkuperäiseen talousarvioon 2025 verrattuna. Kuntaliiton toukokuisen ennusteen mukaisesti verotulojen ennustetaan alittavan muutetun talousarvion vielä 11,0 milj. eurolla. Valtionosuustuottojen arvioidaan toteutuvan muutetun talousarvion mukaisena. Valtionosuuksiin tehtiin lisätalousarviossa, jossa niitä tuloarviota korotettiin 17 milj. eurolla lähinnä OKM:n valtionosuusnousun vuoksi.

Rahoituserien ennakoidaan toteutuvan talousarvion mukaisena. Korkokulujen talousarvio vuodelle 2025 on 20,2 milj. euroa, mikä on 2,8 milj. euroa vähemmän kuin tilinpäätöksen 2024 toteuma. Ennusteen mukaan korkokulut alittavat talousarvion hieman, noin 0,5 milj. eurolla. Kaupungin lainasalkun suojausaste on edelleen korkea ja markkinakorot ovat laskeneet, mikä vaikuttaa kaupungin korkokustannuksia laskevasti, vaikka lainamäärä onkin kasvanut.

Poistoja ja arvonalentumisia on tammi-huhtikuussa toteutunut 37,4 milj. euroa ja koko vuonna niitä ennustetaan kertyvän yhteensä noin 117,1 milj. euroa.

Vuoden 2025 ensimmäisessä osavuositarkastuksessa vuosikatteeksi ennustetaan 58,2 milj. euroa, joka alittaa muutetussa talousarviossa oletetun noin 5,3 milj. eurolla. Talouden synkkä suhdanne heijastuu edelleen vahvasti ennusteeseen. Tulosenne päätyy huhtikuun lopussa tehdyn ennusteen perusteella noin 58,9 milj. euron alijäämään (muutettu talousarvio -55,4 milj. euroa). Vuoden 2024 tulos oli Vantaalla heikko (tilikauden tulos -58,8) ja vuoden 2025 enne on aivan samoissa luvuissa. Vaikka Suomen yleisen taloustilanteen ennustetaan lähtevän hiljalleen nousuun, niin nousu on hidasta ja Vantaan taloutta on tasapainotettava tulevina vuosina.

Investoinnit

Tammi-huhtikuussa kaupungin ja rahastojen investointiosan tuloja on toteutunut 0,5 milj. euroa, investointiosan menoja -40,6 milj. euroa ja investointiosan netto on -40,1 milj. euroa.

Kaupungin ja rahastojen kokonaisinvestointimenojen ennustetaan vuonna 2025 toteutuvan 247,4 milj. euron tasolla ja alittavan talousarvion investointimäärärahat noin 6,2 milj. eurolla. Investointituloja ennustetaan kertyvän 17,3 milj. euroa ja investointiosan netoksi ennustetaan -230,1 milj. euroa

(talousarvio -235,1 milj. euroa). Investointiosan tuloista valtaosa kertyy valtion rahoitusosuudesta Vantaan ratikan rakentamiseen.

Investointimenojen ennustetaan tällä hetkellä hieman alittuvan rakentamisinvestoinneissa (2,3 milj. euroa) ja julkisen käyttöomaisuuden osalta (3,9 milj. euroa). Rakentamisen muutokset ennusteeseen johtuvat hankealoitusten siirtymisistä sekä odotuksista poikkeavista urakkahinnoista. Julkisen käyttöomaisuuden hankeryhmässä alitusta ennustetaan tulevan Vantaan ratikan osalta.

Rahoitus

Vuoden 2025 nettolainanoton arvioidaan olevan enintään 203,4 milj. euroa ja kaupungin lainakannan ennustetaan ylittävän jälleen miljardin euron rajan. Lainakannan kasvu jatkuu voimakkaana myös tulevana vuosina, kun kaupungin muiden investointien lisäksi myös Vantaan ratikka -hanke etenee. Kaupunki lyhentää kuluvana vuonna pitkäaikaisia lainoja niiden lyhennysohjelmien mukaisesti noin 36,6 milj. euroa. Uuden lainanoton lopullinen määrä tarkentuu loppusyksystä, kun rahoitukselle on muodostunut tarkempi kuva kuluvan vuoden talousarvion toteumasta ja kaupungin likviditeettitilanteesta. Kaupunki nosti ensimmäisen, 100 milj. euron suuruisen erän pitkäaikaista lainaa huhtikuun alussa. Laina kytkettiin Kuntarahoitus Oyj:n ns. Kestävän kehityksen lainaan. Kyseinen laina on kunnille tarkoitettu talousarviolaina, jossa on asiakkaan päästövähennyksiin linkitetty mahdollisuus lainan marginaalin alennukseen. Asiakkailta edellytetään lainanhaun yhteydessä ilmastosuunnitelmaa, joka osoittaa asiakkaan sitoutumisen toimenpiteisiin päästöjen vähentämiseksi.

Kaupunginhallitus 2.6.2025 § 26

Vs. kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) merkitä tiedoksi vuoden 2025 ensimmäinen osavuositarkastus, ja
- b) esittää vuoden 2025 ensimmäinen osavuositarkastus kaupunginvaltuustolle tiedoksi merkittäväksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:

- Liite 1: Vantaan kaupungin ensimmäinen osavuositarkastus 2025
- Liite 2: Suurimpien tytäryhtiöiden osavuositarkastukset 1/2025
- Liite 3: Sitovien tavoitteiden raportointi 1/2025

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

talous- ja strategiajohtaja Matti Ruusula, puh. 043 824 9254, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Vantaa

talousarviopäällikkö Päivi Kandolin, puh. 040 626 7613, [etunimi.sukunimi\[at\]vantaa.fi](mailto:etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)